

ВІДГУК

**офіційного опонента ТАРАСЮКА Володимира Юрійовича,
кандидата філологічних наук, доцента кафедри журналістики
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
на дисертацію**

РОССІНСЬКОГО Артема Ігоровича

«Соціокомунікаційні технології медіатизації футболу:

глобальний контекст і український досвід воєнної доби»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії

галузі знань 06 «Журналістика» зі спеціальності 061 «Журналістика»

Актуальність теми дослідження

У ХХІ столітті футбол перетворився на один із найпотужніших глобальних комунікаційних феноменів. Цифровізація медіапростору, розвиток соціальних платформ, мультимедійні формати й транснаціональні спортивні комунікації докорінно змінили механізми виробництва, поширення та споживання футбольного контенту, а також роль відповідних інституцій, гравців, тренерів, керівників клубів, федерацій, уболівальників і медіа в інформаційному просторі.

З огляду на вищесказане, дослідження А. І. Россінського становить вагомий науковий інтерес та набуває особливого значення в умовах російсько-української війни. Під впливом воєнних дій футбольна галузь зазнала руйнувань та релокаційних явищ, а сам футбол став не лише спортивним явищем, а й важливим інструментом міжнародної комунікації, культурної дипломатії, консолідації суспільства, формування позитивного образу України у світі та протидії інформаційним впливам держави-агресора.

Воєнний контекст суттєво трансформував соціокомунікаційні практики футбольної сфери, зумовив появу нових медійних стратегій, комунікативних моделей і форматів взаємодії спортивних організацій, медіа та аудиторії. У цьому

зв'язку комплексне дослідження соціокомунікаційних технологій медіатизації футболу, подане з урахуванням глобальних тенденцій і українського досвіду воєнної доби, є своєчасним, науково обґрунтованим, має вагоме теоретичне та практичне значення для науки про соціальні комунікації.

Зважаючи на брак у сучасному журналістикознавстві системних студій, які б комплексно поєднували технологічні аспекти цифровізації з аналізом адаптивних практик спортивних медіа в умовах тривалої воєнної кризи, дисертаційна робота А. І. Россінського є актуальною не лише у вітчизняному, а й у європейському вимірі.

Оцінка змісту, структури та наукових результатів дисертації

Дисертаційне дослідження вирізняється логічною структурою і складається зі вступу, трьох розділів із підрозділами, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

У «Вступі» автор переконливо обґрунтував вибір теми, її актуальність і наукову новизну, зазначив зв'язок роботи з науковими програмами та планами, вичерпно сформулював мету й конкретні завдання, об'єкт і предмет дослідження. Здобувач обрав сучасну методологію, визначив джерельну базу, виокремив особистий внесок та практичне значення одержаних результатів.

У першому розділі — *«Теоретико-методологічні засади вивчення медіатизації спорту»* — автор фундаментально обґрунтовує теоретичні основи медіатизації як загальнонаукової категорії та медіатизації спорту зокрема. Продемонстровано, як сучасна спортивна індустрія підпорядковується законам цифрового медіаринку. Важливим є висновок здобувача про те, що медіатизація спорту відбувається як у межах інституціонального підходу, так і в межах соціоконструктивістської традиції. Заслуговує на увагу запропонована аналітична періодизація процесу медіатизації спорту (від домедіатизаційного етапу до глибинно цифрової медіатизації).

У другому розділі — *«Соціокомунікаційні технології спортивних інституцій*

у контексті медіатизації: глобальний та національний виміри» — обґрунтовано трансформацію комунікації від лінійної моделі до інтерактивної мережевої. На прикладі футболу доведено, що під впливом цифровізації та платформізації футбольні клуби перетворюються на автономні медіасистеми. Серед ключових технологій справедливо виокремлено телетрансляції, OTT-сервіси, соцмережі, мобільні додатки та інтерактивні формати прямої взаємодії з аудиторією. Позиції розділу суттєво посилює аналіз використання штучного інтелекту, еволюції нових медіа, аналіз висвітлення футболу в українському YouTube-середовищі та медійного потенціалу особистості спортсмена.

У третьому розділі — *«Медіатизація українського футболу в умовах війни: інституційні та практичні виміри (кейс "УПЛ-ТБ")»* — досліджено трансформації спортивних комунікацій України під час повномасштабної війни. На прикладі кейсу «УПЛ-ТБ» обґрунтовано перехід до автономної OTT-моделі як компенсаційного механізму в період безпекових обмежень. Здійснено значний обсяг емпіричної та статистичної роботи з класифікації та систематизації медійного контенту.

Загальні висновки є ґрунтовними, відображають основні результати дослідження та повністю відповідають поставленим завданням. **Список використаних джерел** репрезентативний, ураховує сучасні праці вітчизняних і зарубіжних науковців.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

Відзначаючи безперечну наукову цінність та високий рівень виконаного дослідження, вважаємо за необхідне висловити кілька зауважень, міркувань і побажань дискусійного характеру:

1. До Вступу. Для чіткішого методологічного позиціонування емпіричного матеріалу здобувачеві доцільніше було б чіткіше та суворіше окреслити хронологічні межі дослідження.

2. До Розділу 1. У запропонованій авторській періодизації медіатизації

спорту варто було б чіткіше структурувати категоріально-понятійний апарат на термінологічному рівні, оскільки вживані поняття «етап», «період» та безпосередньо «медіатизація» потребують жорсткішого розмежування.

3. До Розділу 2. Наголошуючи на яскравих прикладах соціокомунікаційних технологій, хотілося б побачити глибший аналіз того, як саме працює цей механізм у конкретних футбольних реаліях. Здобувач іноді схиляється до констатації фактів. Наприклад, у таблиці 2.1 «Стандартний порядок дій режисерської групи під час епізоду футбольного матчу» наведено елементи гри, однак бракує критичного аналізу того, наскільки пропоновані рішення є вдалими чи невдалими з погляду медіаефекту.

4. До Розділу 3. В аналізі кейсу «УПЛ-ТБ» автор наводить вагомі статистичні дані (зокрема, що співвідношення інформаційно-аналітичних програм і новин до матчів у прямому ефірі становить 48% до 52%), проте не дає чіткої оцінки: чи є ця пропорція позитивною адекватною тенденцією для воєнного часу, чи вона свідчить про дефіцит якісного аналітичного контенту.

5. До загальних Висновків. Їх було б доцільно розпочати з узагальненого викладу підсумкового теоретичного розуміння вихідних понять — «медіатизація» та «медіатизація футболу», оскільки автор упродовж роботи продемонстрував власний оригінальний підхід до їх трактування.

Висловлені зауваження та дискусійні моменти не знижують високої наукової цінності дисертаційної роботи, а мають роз'яснювальний характер і можуть слугувати напрямами для подальших розробок здобувача.

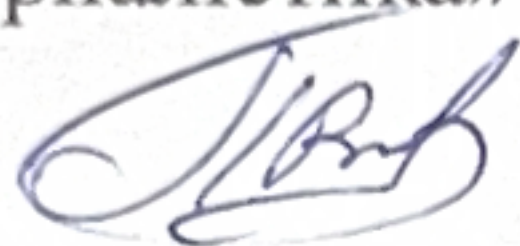
Дотримання академічної доброчесності

Перевірка дисертаційної роботи та автореферату А. І. Россінського свідчить, що здобувач дотримався вимог академічної доброчесності. Робота є самостійним науковим дослідженням, текстові запозичення та ідеї мають належні посилання на першоджерела.

Загальний висновок

Дисертаційна робота **РОССИНСЬКОГО Артема Ігоровича** *«Соціокомунікаційні технології медіатизації футболу: глобальний контекст і український досвід воєнної доби»* є завершеним, самостійним та актуальним науковим дослідженням, у якому отримано нові обґрунтовані результати, що мають вагомe теоретичне та практичне значення для галузі соціальних комунікацій і журналістики.

Аналіз дисертації та публікацій здобувача свідчить, що робота відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року (зі змінами), а її автор — **РОССИНСЬКИЙ Артем Ігорович** — заслуговує на присудження наукового ступеня **доктора філософії (PhD)** в галузі знань 06 «Журналістика» зі спеціальності 061 «Журналістика».

Офіційний опонент: Володимир ТАРАСЮК,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,

член Асоціації спортивних журналістів України,

голова комітету зі зв'язків із громадськістю та ЗМІ

Закарпатської асоціації футболу,

член виконкому Відокремленого підрозділу

НОК України в Закарпатській області

05.08.2026 р.

Підпис В. Ю. Тарасюка засвідчую:

проректорка з науково-педагогічної роботи

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

О. М. ЛЕНДЬЕЛ

